

Fagmedisinske foreninger
Spesialitetskomiteene
Spesialitetsrådet
Yrkesforeninger
Nmf

Deres ref.:

Vår ref.: 11/6126

Dato: 01.06.2012

Høring - faglig innhold i ny turnusordning – loggbøker

Bakgrunn

Det nærmer seg en ny ordning for fremtidens turnustjeneste. I mars 2012 lanserte Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) regjeringens beslutning om ny turnusordning fra februar 2013.

Ordningen blir en første obligatorisk del av spesialistutdanningen. Det skal gis autorisasjon etter cand.med.eksamen, og turnustjenesten skal være søknadsbasert. Det er en fremtidsrettet løsning for å få nyutdannede leger gjennom en kvalitetssikret praktisk, obligatorisk tjeneste uten lange ventetider. Mange gode sider i dagens turnusordning vil bli videreført, bl.a. vil antall turnusplasser på 950 bli opprettholdt. Lengden på tjenesten vil være som i dag, med 12 måneders sykehus-tjeneste og 6 måneders tjeneste i kommunehelsetjenesten. Se HODs pressemelding og Legeforeningens kommentar her:
<http://www.regjeringen.no/nb/dep/hod/pressepenter/pressemeldinger/2012/barekraftig-turnusordning.html?id=675660>, <https://legeforeningen.no/Nyheter/2012/Ny-turnustjeneste-for-leger/>

Modellen sikrer en felles plattform og et grunnlag for nyutdannede leger som ønsker å arbeide i Norge. Legeforeningen er tilfreds med at Helse- og omsorgsdepartementet ønsker å videreføre en bærekraftig turnusordning samtidig som man finner løsninger på kapasitetsbegrensningene i denne ordningen. Legeforeningen er tilfreds med at store deler av forslaget er i tråd med Legeforeningens eget forslag om praktisk tjeneste etter cand.med.

Innføring av en ny turnustjeneste, som skal være en første obligatorisk del av spesialistutdanningen, innebærer at turnusforskriften bortfaller, og at det kommer en ny forskrift. Det er varslet at denne forskriften vil bli fremlagt i løpet av forsommeren.

Faglig innhold i ny ordning

Ifm arbeidet med en ny modell for en praktisk tjeneste etter cand.med.eksamen har det vært vesentlig å arbeide ut fra et faglig ståsted, og Legeforeningen har vært opptatt av at ny ordning som må være av like god kvalitet eller helst bedre enn dagens ordning.

Landsstyret har presisert at høyt faglig innhold, systematisk supervisjon og veiledning må sikres i ny ordning, og Legeforeningen mener også at indremedisinsk kompetanse og erfaring med akutte tilstander må være en viktig målsetting med sykehus-tjenesten, jfr. landsstyrets vedtak i 2010 og landsstyrets resolusjon i 2011.

Ifm forberedelsene til en ny turnustjeneste som en obligatorisk del for spesialistutdanningen, har Legeforeningens turnusråd utarbeidet forslag til faglig innhold i ny ordning.

Hovedmålet med tjenesten vil fortsatt være å utdanne kompetente leger på en så god måte som mulig. Etter turnusrådets oppfatning er det mulig å gjøre det på en annen måte enn i dagens turnustjeneste, med det vil kreve bl.a. tydelige læringsmål, i tillegg til god og strukturert veiledning.

Den nåværende turnustjenesten, slik den er regulert i forskrift og målbeskrivelse, setter vilkår som må være innfridd i løpet av turnustjenesten for å få norsk autorisasjon. Dette gjelder både krav til akutt beredskap, kliniske avdelinger og til fagområder der tjenesten skal gjennomføres. Det stilles også spesifiserte vilkår til hvilke læringsmål, erfaring og hvilke dokumenterte kunnskaper turnuslegen skal ha oppnådd og som skal være grunnlag for autorisasjon. I tillegg har Helsedirektoratet (Hdir) i rundskriv gitt nærmere retningslinjer for gjennomføringen av turnustjenesten for leger.

Turnusrådet har utarbeidet nye forslag til både formål og læringsmål ifm med den nye turnustjenesten. Sentralstyret har behandlet forslagene til formål og loggbøker for turnustjenesten. Det ble besluttet at turnusrådets forslag til læringsmål i turnustjenesten sendes på høring til fagmedisinske foreninger, yrkesforeninger, Nmf, spesialitetskomiteer og spesialitetsrådet.

Som ledd i behandlingen når det gjelder Legeforeningens innspill til faglig innhold i ny ordning, bes det om tilbakemelding på følgende punkter:

Formål med turnustjenesten

Formålet med turnustjenesten bør være at den skal fungere som en læringsramme for den nyutdannede legen overgang fra et universitetsstudium til klinisk arbeide som lege og starten på spesialisering. Det er vesentlig at legen i løpet av turnustjenesten tilegner seg kjennskap til pasientforløp og pasientkontakt. Videre får legen i turnustjenesten konkret kjennskap til helsevesenets oppbygning.

En turnustjeneste bør ivareta hensynet til ønsket om en felles standard og et felles utgangspunkt for videre spesialisering, dvs at den sikrer behovet for en god generalist før legen starter på sin videre spesialistutdanning.

Læringsmål

Turnusrådet har utarbeidet forslag til nye læringsmål i turnustjenesten. Se vedlagte forslag til loggbøker. Læringsmålene er både generelle og mer spesifikke. Det er i arbeidet skjelt til den danske loggboken i den kliniske basisuddannelsen for læger (KBU). Den danske loggboken ble innført ifm innføringen av basisutdannelsen i Danmark i 2008.

Turnusrådets forslag til læringsmål har til hensikt å ivareta formålet med tjenesten. Det er lagt opp til at læringsmålene fanger opp de krav som bør stilles til turnuslegen i turnustjenesten, og at det samtidig er en viktig ”guideline” for arbeidsgiver /avdelingssjef /avdelingsoverlege/ veileder, både i sykehus og kommune, når det gjelder rammer og innhold i turnustjenesten.

Det innebærer at legen i turnustjenesten, skal oppnå et faglig fundament som sikrer nødvendige ferdigheter og kunnskap til å ivareta og håndtere både akutte og elektive pasienter, samtidig som den skal være basis for videre spesialisering. Det er forutsatt at alle turnusleger får en

ansettelse som sikrer tilstrekkelig kompetanse innen akutt indremedisin og kirurgi.

Det er lagt opp til at de generelle læringsmålene er kunnskaper en lege må ha uansett stillingskategori. Det gjelder bl.a. håndtering av akutte medisinske tilstander, herunder både teoretiske kunnskaper og kliniske ferdigheter, og kommunikasjon og dialog med pasienter, pårørende og kollegaer. I tillegg må de bl.a. ha kjennskap til de lover og regler som styrer legevirksomheten i kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten, samt noe kunnskap om organisering av helsetjenesten.

Turnusrådet har foreslått å sette læringsmålene inn i en loggbok, hvorav en for sykehustjeneste og en for kommunehelsetjenesten. Loggbøkene inneholder en liste over generelle læringsmål, delt opp i syv hovedpunkter med underpunkter.

Det legges til grunn at læringsmålene er minimumskrav. Læringsmålene skal være oppnådd ifm avslutningen av hhv. sykehustjenesten og kommunehelsetjenesten, og være grunnlaget for godkjenning av tjenesten. Loggboken i sykehus er ikke spesifisert mht fagområde, men det er tenkt at den skal kunne benyttes for kliniske avdelinger i sykehus med vaktfunksjon og for klinisk tjeneste i kommunehelsetjenesten.

I loggbøkene finner man et skjema for attestasjon av fullført tjeneste i de sykehusavdelinger der turnuslegen har arbeidet, samt for tiden i kommunehelsetjenesten. Det er lagt opp til at det er veileders ansvar å følge opp turnusleges utvikling, og veiledningsfunksjonen er formalisert ved at hvert av de generelle læringsmålene skal attesteres. Det er her forutsatt at turnuslegene har vært igjennom de spesifikke læringsmålene. Det er også lagt til grunn av evt. obligatoriske kurs skal attesteres.

Avsluttende kommentarer

Det presiseres at forslagene vil måtte kreve ytterligere detaljeringsnivå i en senere prosess. Hensikten her er å få synspunkter og tilbakemeldinger på de prinsipielle sidene av forslagene.

Høring

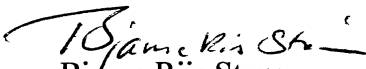
Sentralstyret ber om at kommentarer forslag til formål og loggbøker i turnustjenesten.

Det bes om uttalelser innen 5. august 2012.

Den norske legeforenings sentralstyre

Etter bemyndigelse

Geir Riise
generalsekretær

Bjarne Riis Strøm
fagdirektør

Loggbok for turnustjenesten

Sykehus

Navn lege i turnusstilling:	
------------------------------------	--

Veileder:	
Oppnevnt veileder:	
Veiledningsmøte:	Dato:
Underskrift:	Turnuslege: Veileder:

Kompetanse	Veileder
1. Medisinsk ekspertise	Attestert, underskrift og dato
<p>1.1 Legen i turnusstilling skal kunne foreta livreddende behandling svarende til:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) å initiere hjertestansbehandling, inkl. hjertekompresjoner, ventilering, og defibrillering på relevant indikasjon. b) å gi livreddende primær medikamentell behandling 	
<p>1.2. Legen i turnusstilling skal kunne utføre: de vesentligste kliniske prosedyrer som inngår i avdelingens daglige kliniske praksis.</p>	
<p>1.3. Legen i turnusstilling skal kunne gjennomføre diagnostikk i forhold til aktuelle pasienter</p> <ul style="list-style-type: none"> a) foreta anamneseopptak og klinisk undersøkelse. b) ordinere relevante supplerende undersøkelser. c) stille tentativ diagnose. d) iverksette primær behandling. e) gi en klar fremstilling av dette i journalen. 	
<p>1.4. Legen i turnusstilling skal kunne planlegge og gjennomføre utredning av pasienter med avdelingens mest alminnelige lidelser:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) vurdere relevante differensialdiagnoser på bakgrunn av det kliniske bildet og supplerende undersøkelser. b) journalføre utredningsplanen og den informasjonen som er gitt pasienten. 	
<p>1.5. Legen i turnusstilling skal kunne iverksette relevant behandling og vurdere effekten av denne:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) iverksette relevante behandlingstiltak på bakgrunn av det samlede kliniske bildet og de supplerende undersøkelser i henhold til avdelingens prosedyrer. b) følge pasientens kliniske tilstand og supplerende undersøkelser med henblikk på følge effekten av behandlingen. 	

c) endre eller justere behandlingen ut fra vurdering av effekten.	
1.6. Legen i turnusstilling skal kunne agere relevant i henhold til gjeldende lovgivning a) overholde taushetsplikten. b) innhente informert samtykke. c) syning av lik. d) skrive og sende dødsattest. e) melde til relevante register og/eller kliniske databaser. f) skrive sykemeldinger, relevante erklæringer og offentlige søknader.	
1.7. Legen i turnusstilling skal kunne diagnostisere og reagere relevant i forhold til behandlingskomplikasjoner.	
1.8. Legen i turnusstilling skal kunne diagnostisere og starte relevant behandling ved følgende akutte tilstander a) nedsatt bevissthet. b) respirasjonsproblem. c) febertilstander. d) smertetilstander e) blødningstilstander f) tilstander som krever akutt operasjon g) depressive tilstander eller angstsymptomer	
1.9. Legen i turnusstilling skal kunne foreta kontroll og iverksette relevant oppfølging av pasienter med kroniske tilstander a) ha oversikt over forløp og utvikling av sykdommen. b) foreta relevant justering av behandlingen. c) å kjennskap til hvordan avdelingens behandling koordineres med øvrige behandlere, både i og utenfor institusjon.	
2. Kommunikasjon	Attestert, underskrift og dato
2.1 Legen i turnusstilling skal vise at han/hun kan kommunisere med pasienter, pårørende, kolleger og andre samarbeidspartnere a) informere om diagnose og behandling til pasienter og pårørende. b) gi en klar beskrivelse av og diskutere en klinisk problemstilling til kolleger og	

<p>andre samarbeidspartnere.</p> <p>c) vise empati, respekt og situasjonsforståelse i dialogen med pasient og-/eller pårørende.</p>	
3. Helsefremmende legearbeid	Attestert, underskrift og dato
<p>3.1. Legen i turnusstilling skal kunne inkludere helsefremmende elementer i sitt kliniske arbeid.</p> <p>a) avdekke forhold i pasientens aktuelle livs- og sykdomssituasjon og andre helsemessige forhold som kan ha betydning for prognose og behandlingsmuligheter</p> <p>b) informere om forebygging av vesentlige livsstilssykdommer.</p>	
4. Samarbeide	Attestert, underskrift og dato
<p>4.1. Legen i turnusstilling skal kunne inngå i samarbeidsrelasjoner med forståelse og respekt for egen og andres roller</p> <p>a) kunne inngå i og reflektere over samarbeidsrelasjoner med både legekolleger som annet helsepersonell.</p> <p>b) vise forståelse verdien av tverrfaglige samarbeid som forutsetning for det gode pasientforløp.</p> <p>c) vise oppmerksomhet overfor egen og kollegers helse.</p>	
5. Profesjonalitet	
<p>5.1. Legen i turnusstilling skal handle profesjonelt i klinisk arbeid.</p> <p>a) handle i henhold til gjeldende lov og etiske retningslinjer.</p> <p>b) reflektere over egen viten og evner samt erkjenne begrensninger.</p> <p>c) holde seg faglig oppdatert.</p> <p>d) vise forståelse og lydførhet overfor etiske problemstillinger i daglig praksis</p>	
6. Ledelse/administrasjon	Attestert, underskrift og dato
<p>6.1. Legen i turnusstilling skal kunne ivareta ledelse svarende til sin funksjon:</p> <p>a) strukturere og prioritere det kliniske arbeide.</p> <p>b) lede relevante behandlingsteam.</p>	

7. Akademisk kompetanse	Attestert, underskrift og dato
<p>7.1. Legen i turnsusstilling skal vise en akademisk tilnærming til kunnskapsinnhenting og kunnskapsformidling i forhold til klinisk arbeid.</p> <p>a) søke kunnskap av relevans for det kliniske arbeidet og forholde seg kritisk til kilder.</p> <p>b) delta i undervisning av kollegaer og andre personalegrupper.</p>	

Generelle kurs	Kursleder, underskrift og dato
Kurs i akuttmedisin	

Attestasjon	
<p>Attestasjon for at alle læringsmål i 1. ansettelse er oppnådd.</p> <p>Dato, underskrift og (avdelingens) stempel</p> <p>Attestasjon for at alle læringsmål i 2. ansettelse er oppnådd.</p> <p>Dato, underskrift og (avdelingens) stempel</p>	

Loggbok for turnustjenesten

Kommunehelsetjenesten

Navn lege i turnusstilling:	
------------------------------------	--

Veileder:	
Oppnevnt veileder:	
Veiledningsmøte:	Dato:
Underskrift:	Lege i turnusstilling: Veileder:

Kompetanse	Veileder
1. Medisinsk ekspertise	Attestert, underskrift og dato
<p>1.1 Legen i turnusstilling skal kunne foreta livreddende behandling svarende til:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) å initiere hjertestansbehandling, inkl. hjertekompresjoner, ventilasjon og defibrillering på relevant indikasjon 2) gi livreddende medikamentell behandling 3) stabilisere og klargjøre pasient for transport 4) være fagleder helse på skadested 	
<p>1.2. Legen i turnusstilling skal kunne utføre: de vesentligste kliniske prosedyrer som inngår i allmennlegepraksis og legevakt.</p>	
<p>1.3. Legen i turnusstilling skal kunne gjennomføre diagnostikk i forhold til aktuelle pasienter</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) foreta anamneseopptak og klinisk undersøkelse 2) ordinere relevante supplerende undersøkelser og skille ut dem som har behandlingskrevende sykdom og unngå å sykeliggjøre de som ikke har det 5) iverksette utredning og behandling når dette er nødvendig 6) gi en klar fremstilling av dette til pasient og journal 	
<p>1.4. Legen i turnusstilling skal kunne planlegge og gjennomføre utredning av pasienter i allmennpraksis, sett i lys av at dette er en uselektert populasjon med lav sykdomsprevalens..</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) vurdere relevante differensialdiagnoser på bakgrunn av det kliniske bildet og supplerende undersøkelser. 2) journalføre utredningsplanen og den informasjonen som er gitt pasienten. 	

<p>1.5. Legen i turnusstilling skal kunne iverksette relevant behandling og vurdere effekten av denne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) iverksette relevante behandlingstiltak på bakgrunn av det samlede kliniske bilde, og de supplerende undersøkelser, i overensstemmelse med god praksis. 2) følge pasientens kliniske tilstand og parakliniske fund med henblikk på at følge effekten av behandlingen 3) endre, eller justere behandlingen, ut fra vurdering av effekten 	
<p>1.6. Legen i turnusstilling skal kunne handle relevant i henhold til gjeldende lovgivning</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) overholde taushetsplikt 2) innhente informert samtykke 3) foreta liksyn og fylle ut dødsattest 4) utføre og være kjent med vanlig allmennmedisinsk attestarbeid 9) skrive resepter, sykemeldinger, relevante erklæringer og offentlige søknader. 5) kjenne til lovgivning om smittevern, psykisk helsevern, pasientrettigheter og Norsk pasientskadeerstatning 8) riktig bruk av normaltariffen 10) kjenne til lov og avtaleregulering av fastlegeordningen 	
<p>1.7. Legen i turnusstilling skal kunne diagnostisere og reagere relevant i forhold til behandlingskomplikasjoner.</p>	
<p>1.8. Legen i turnusstilling skal ha kjennskap til, diagnostisere og starte relevant behandling for følgende områder:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tilstander som krever akutt innleggelse i sykehus 2) vanlig forekommende sykdommer i allmennpraksis 3) kronisk sykdom 4) psykiske plager/ mestringsproblemer 5) diffuse plager 6) svangerskapsoppfølging 7) akutt og kronisk syke barn 8) sykehjemsarbeid 9) rus og avhengighetsmedisin 	

<p>1.9. Legen i turnusstilling skal kunne foreta kontroll og iverksette relevant oppfølging av pasienter med kroniske tilstander</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ha oversikt over pasientforløpet og utvikling av sykdommen 2) foreta relevant justering og evt. seponering av igangsatt behandling 3) ha kjennskap til hvordan fastlegens arbeid skal koordineres med øvrige behandlere og spesialisthelsetjenesten, hjemmesykepleie, NAV og andre relevante institusjoner 	

2. Kommunikasjon	Attestert, underskrift og dato
<p>2.1 Legen i turnusstilling skal demonstrere, at han/hun kan kommunisere med pasienter, pårørende, kollegaer og andre samarbeidspartnere</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) forstå pasientens henvendelse og kunne tolke pasientens symptomer og plager 2) hjelpe pasienten til å forstå sin situasjon og hvordan den kan mestres eller lindres. 3) fremlegge og kunne diskutere en klinisk problemstilling klart og presist med kolleger og andre samarbeidspartnere 4) Vise empati, respekt og situasjonsforståelse i dialogen med pasient og/eller pårørende. 	
3. Helsefremmende legearbeid	Attestert, underskrift og dato
<p>3.1.. Legen i turnusstilling skal kunne inkludere helsefremmende elementer i sitt kliniske arbeid, og gi pasienten tro på egen mestring av hverdag og helse.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) gi kunnskapsbaserte råd om hva som fremmer helse og forebygger sykdom. Turnuslegen skal kunne inkludere helsefremmende elementer i sitt kliniske arbeid. 2) avdekke forhold i pasientens aktuelle livs- og sykdomssituasjon og andre helsemessige forhold som kan ha betydning for prognose og behandlingsmuligheter 3) informere om forebygging av vesentlige livsstilssykdommer. 	
4. Samarbeide	Attestert, underskrift og dato

<p>4.1. Legen i turnusbasisstilling skal kunne inngå i samarbeidsrelasjoner med forståelse og respekt for egen og andres rolle</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kunne inngå i og reflektere over samarbeidsrelasjoner med såvel legekolleger som annet helsepersonell 2) demonstrere og vise forståelse for samarbeidet på tvers 	
<p>5. Profesjonalitet</p>	
<p>5.1. Legen i turnusstilling skal handle profesjonelt i alt klinisk arbeid</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) handle i henhold til gjeldende lov og etiske retningslinjer 2) reflektere over egen rolle og evner samt erkjenne egne begrensninger 3) vise forståelse og være lydhør overfor etiske problemstillinger i daglig praksis 4) holde seg faglig oppdatert 	
<p>6. Ledelse/administrasjon</p>	Attestert, underskrift og dato
<p>6.1. Legen i turnusstilling skal kunne utvise ledelse i tråd med sin stilling og funksjon</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) strukturere og prioritere det kliniske arbeide 2) være bevisst sin lederrolle i samarbeidsfora. 3) lede relevante behandlingsteam. 	
<p>7. Akademisk kompetanse</p>	Attestert, underskrift og dato
<p>7.1. Legen i turnusstilling skal</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) søke kunnskap av relevans for det kliniske arbeidet og forholde sig kritisk til kilder. 2) delta i undervisning av kollegaer og andre personalgrupper. 	

<p>Generelle kurs</p>	Kursleder, underskrift og dato
<p>Kurs i akuttmedisin Fylkeslegens kurs</p>	

<p>Attestasjon</p>	
<p>Attestasjon for at alle læringsmål i ansettelsen er oppnådd.</p>	

Dato, underskrift og kommunens / legekontorets stempel	
---	--